

מבוא כללי

א. תפקידו של מבקר העירייה

1. הקפדה על תיפקוד נאות של עובדי הציבור, בכל ארגון המספק שירותים לציבור, היא מסימני ההיכר של חברה תקינה. ההקפדה וההשגחה על שימוש נאות בכספים, על יחס הוגן לציבור ועל נקיון כפיים, חייבים להעשות באופן קבוע וללא ליאות.

כדי לעזור לעירייה ולהנהלתה לוודא שפעולות העירייה נעשות כדבעי, מתמנה מבקר העירייה.

עיריית כפר-סבא החליטה לפני כ-20 שנה למנות מבקר לעירייה, על מנת שיבדוק אם פעולות העירייה נעשות כדין ותוך שמירת טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון.

בשנת 1971 - תשל"א - קיבלה הכנסת חוק לתיקון פקודת העיריות, בו נקבעה חובה למנות מבקר עירייה, בערים שמספר תושביהן מעל 30,000. בשנת 1990 נקבעה בפקודת העיריות, כי החובה למנות מבקר עירייה חלה על כל העיריות. בשנת 1996 הרחיב שר הפנים, בתקנות, את חובת מינוי מבקר בכל רשות מקומית ואיזורית.

2. תפקידו של מבקר העירייה, סמכויותיו ודרכי עבודתו, נקבעו בפק' העיריות. עיקרי החוק והסברים מובאים בהמשך. עיקרן של ההוראות בא להקנות למבקר העירייה מעמד עצמאי, ע"מ להבטיח ביקורת יעילה, אפקטיבית ובלתי תלויה.

ב. הדלפות

1. סעיף 170ג(ו) לפק' העיריות קובע:

"לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה, או חלק ממנו או תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצא ביקורת של מבקר העירייה..."

סעיף 334א לפק' העיריות קובע שהמפר את הוראת סעיף 170ג(ו) דינו מאסר שנה.

לאחר שבעבר, היינו עדים לפרסומים בעתונות שנסמכו על דו"ח הביקורת של מבקר העירייה, וזאת בטרם מתן היתר פירסום, יש לציין כי תופעה שלילית זו של פרסום בטרם עת וללא אישור, עקב הדלפת נושאים ומימצאים מתוך דו"ח הביקורת פחתה בשנים האחרונות.

2. רק מימצאי ביקורת שעברו תהליך בדיקה ממצה, תוך הצגתם בפני האנשים הנוגעים לנושא וקבלת התיחסותם - ורק לאחר שמימצאים אלו נבחנו ביסודיות על רקע מערכת שלמה של נתונים - ורק לאחר שנוספו הסברים והערות הביקורת, ראוי לדו"ח הביקורת שיפורסם. כל פרסום אחר עלול לכלול עובדות לא מדויקות או חלקיות, ועקב כך עלול להיגרם עוול לעובדי עירייה או לאנשים הקשורים עימה בקשרי עבודה.

ג. מועד קיום הביקורת

אחת השאלות המרכזיות בהן מתחבטת הביקורת היא השאלה בדבר מועד עריכת הבדיקות.

על מנת לעשות את הביקורת יעילה ומועילה, מאמין מבקר העירייה כי על הביקורת לקרב את בדיקותיה למועד העשייה, ככל האפשר.

ברוח זו פעלה הביקורת בחלק מהנושאים שנבדקו.

ישנם מצבים בהם בודקת הביקורת פעולה מתמשכת. במקרים כאלה, אם מתגלים לביקורת פגמים בביצוע הפעולה, היא מתריעה על הפגמים במועד סמוך לגילויים ע"מ לתקנם ואינה ממתינה עד לסיום תהליך הבדיקה כולו. כך פעלה הביקורת גם השנה במספר נושאים.

ד. תוכניות עבודה

1. אחד המאפיינים של תכנון עבודת הביקורת הוא הקושי לקבוע בדייקנות את היקף העבודה, לאור האפשרות שבמהלך ביקורת בנושא מסוים יתברר כי יש להמשיך ולהעמיק כדי להגיע לשורש הפגם ולגלות אותו במלוא היקפו, במגמה להשיב על השאלות הבאות:

(א) מהו היקף הליקוי על כל שלוחותיו ושורשיו.

(ב) מה הסיבה שגרמה להיווצרות הפגם, ומי נושא באחריות לכך.

(ג) האם יש בעירייה פונקציות דומות או זהות, בהן עלול להימצא הליקוי שנתגלה.

(ד) מה האפשרויות של העירייה לתבוע ולקבל פיצוי על הנזקים שנגרמו לה כתוצאה מפגיעה בזכויותיה.

2. גם השנה, כבעבר, פעלה הביקורת עפ"י מספר עקרונות:

(א) הקפדה מקסימלית על דיוקם של המימצאים והעובדות.
הקפדה זו נעשית ע"י ליבון העובדות עם היחידות המבוקרות
ובדיקות חוזרות ונשנות של כל פרט ופרט.

(ב) העדפת ביקורת אופקית רחבה בפונקציה מסויימת ע"מ שהתמונה
המצטיירת מן המימצאים תיתן מבט כולל, רחב יריעה ורב
ממדים על המבנה הניהולי ותאפשר, במידת הצורך, התייחסות
כוללת.

(ג) גיבוש המלצות בתהליך של דיון משותף בין הביקורת לבין
היחידה המבוקרת, בשתוף פעולה עם כל הגורמים בעירייה שיש
להם נגיעה לנושא שהועלה לדיון.

3. תוכנית עבודת מבקר העירייה נקבע על פי שיקול דעת המבקר מתוך
לימוד המערכת בה הוא פועל. חלק מהנושאים נקבעו על פי פניות
ראש העיר וחברי מועצת העירייה.

הביקורת תמשיך להיענות לכל דרישה של ראש העירייה לבדוק כל
עניין, וכן תשקול בכובד ראש ובחיוב כל המלצה של ועדת
הביקורת לבדוק עניין פלוני - וכך ננהג בכל פנייה של מועצת
העירייה, של חבריה ושל מנכ"ל העירייה.

ה. תקציב מבקר העירייה והמערך המקצועי

1. חלקו היחסי של תקציב מבקר העירייה בתקציב העירוני לשנת 1997
ירד בשיעור של כ-35% לעומת שנת 1993, להלן פירוט התפתחות
תקציב לשכת מבקר העירייה, כולל תקציב נציג תלונות הציבור,
בארבע השנים האחרונות (לפי הנתונים בספרי התקציב):

התקציב השנתי			
של לשכת המבקר		של העירייה	
באחוזים מתקציב העירייה	באלפי ש"ח	(רגיל) באלפי ש"ח	
0.28%	251.6	- 88,360	1992
0.29%	296.0	- 102,140	1993
0.24%	300.0	- 126,700	1994
0.19%	309.1	- 164,500	1995
0.20%	421.0	- 207,029	1996
0.19%	473.1	- 245,180	1997
0.20%	532.3	- 272,938	1998

בשנת 1997 לא נוספו כל אמצעים נוספים ללשכת מבקר העירייה
וחלקו היחסי של תקציב מבקר העירייה מכלל תקציב העירייה כמעט
ולא השתנה, אך הוא במגמת ירידה.

בשנת 1998 לא חלה כל עליה בתקציב המבקר והמצב הוא שבעצם באמצעים העומדים לרשות מבקר העירייה, לא ניתן להבטיח ביקורת נאותה בעיריית כפר-סבא ובודאי שלא ניתן למלא את מטלות הביקורת כפי שהן מפורטות בפקודת העיריות.

מבקר העירייה פועל לבד, למעט עזרה זמנית ומינימלית ועזרה בהתנדבות שניתנת לו למספר מאוד מצומצם של שעות שבועיות.

כמו כן מסתייעת הביקורת, אף זאת במידה מאוד מצומצמת במבקרים חיצוניים, להכנת דו"חות ביקורת בתחומים מיוחדים. בשנת 1998 קיצצה הגזברות למחצית את סעיף ההוצאות למבקרים חיצוניים ולכן הביקורת נשארה גם ללא כלי עזר זה.

2. המסקנה מהנתונים דלעיל מאשרת ומחזקת את הקביעה שתקן העובדים והאמצעים הכספיים העומדים לרשות מבקר העירייה מצומצמים ביותר ואינם עומדים ביחס נאות ומספיק למספר עובדי העירייה, למטלות הרבות המתבצעות ע"י העירייה ולהיקף התקציב השוטף השנתי. בנוסף יש לציין כי המטלות המוטלות על מבקר העירייה על-פי פקודת העיריות לא יכולות להתבצע באמצעים כה מצומצמים.

לא זאת, אף זאת: כדי להשלים את התמונה יש לזכור שמבקר העירייה משמש גם כנציב תלונות הציבור וכי בנוסף ליחידות העירייה, נתונים לסמכות הביקורת של מבקר העירייה, כאמור לעיל, שורה שלמה של גופים עירוניים מבוקרים ועשרות רבות של עובדים - והתקציבים שלהם מסתכמים בעשרות מיליוני ש"ח לשנה.

1. לסיכום

מבקר העירייה מודה למנהלי האגפים והיחידות ולשאר עובדי העירייה שסייעו לו בעבודתו.

הביקורת מבקשת לציין את שיתוף הפעולה שזכתה לו מצד מנכ"ל העירייה, גזבר העירייה ועוזריו, היועצות המשפטיות, מהנדס הרשות ולכל שאר מנהלי האגפים, המחלקות והמדורים. שיתוף פעולה זה הניב תוצאות חיוביות רבות, במיוחד בשיפור השירות לתושבים.

עיקרי הוראות החוק
על-פיהם פועל מבקר העירייה

1. מינוי מבקר העירייה

סעיף 167 לפקודת העיריות מחייב מינוי מבקר לעירייה:

"(ב) המועצה, בהחלטה ברוב חבריה, תמנה לעירייה מבקר במשרה מלאה; היה מספר התושבים פחות מ-30,000, רשאי שר הפנים לאשר שמבקר העירייה יכהן במשרה חלקית שלא תפחת ממחצית המשרה, בתנאי שהשלמת משרתו לא תהיה אלא בעבודת בקורת ברשות מקומית אחרת, ואף זאת באישור שר הפנים."

הוראה זו נתגבשה, במתכונתה הנוכחית בתיקון מס' 39 לפק' העיריות מיום 15.2.90.

2. תפקידי המבקר

סעיף 170 א"ס"ק (א) לפק' העיריות, מגדיר תפקידי המבקר כדלקמן:

"(א) ואלה תפקידי המבקר:

- (1) לבדוק אם פעולות העירייה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, נעשו כדין, בידי המוסמך לעשותם, תוך שמירת טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון;
- (2) לבדוק את פעולות עובדי העירייה;
- (3) לבדוק את סדרי הבוחן והוראות הנוהל הנהוגים בעירייה מבטיחים קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון;
- (4) לבקר את הנהלת חשבונות העירייה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי העירייה ושמירת רכושה והחזקתו מניחות את הדעת;"

3. גופים עירוניים מבוקרים

סעיף 170א ס"ק (ב) מגדיר את הגופים העירוניים המבוקרים כדלקמן :

"(ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום העיריה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף אשר העיריה משתתפת בתקציבם כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציבית או משתתפת במינוי הנהלתם. למי שעומד לביקורת לפי סעיף קטן זה ייקרא להלן "גוף עירוני מבוקר";

עפ"י הוראה זו, גוף מוגדר כ"גוף עירוני מבוקר" אם מתקיים בו לפחות אחד משני תנאים :

העיריה משתתפת בתקציבו ביותר מעשירית תקציבו השנתי.

העיריה משתתפת במינוי הנהלתו.

4. תוכניות עבודה

סעיף 170א ס"ק (ג) מתייחס לקביעת תוכנית העבודה של המבקר כדלקמן :

"(ג) בכפוף לאמור בסעיף קטן (א), יקבע המבקר את תוכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת -

- (1) על פי שיקול דעתו של המבקר ;
- (2) על פי דרישת ראש העיריה לבקר ענין פלוני ;
- (3) ככל האפשר בהתאם להמלצות הועדה לעניני ביקורת."

הוראה זו, הדנה בדרכי קביעת תוכנית עבודת המבקר, מבוססת על העקרון של עצמאות המבקר ואי-תלותו בבואו לבקר נושא שהוא החליט לבדקו.

5. דרכי עבודת המבקר

עצמאותו של מבקר העיריה בקביעת דרכי עבודתו נקבעה בפק' העיריות בשלושה מישורים -

א. קביעת דרכי העבודה

סעיף 170א ס"ק (ד) קובע כדלקמן :

"המבקר יקבע עפ"י שיקול דעתו את הדרכים לבצוע ביקורתו."

ב. הכנת התקציב והתקן

בסעיף 170 א ס"ק (ה) (ו) נקבע:

"(ה) מבקר העיריה יכין ויגיש לראש העיריה מדי שנה הצעת תקציב שנתי ללשכתו, לרבות הצעת תקן, במסגרת הכנת התקציב לפי הפקודה.

(ו) ועדת הכספים והמועצה ידונו בהצעות התקציב והתקן של לשכת מבקר העיריה, כפי שהגיש אותן מבקר העיריה, במסגרת דיוניהן בהצעת התקציב השנתי."

הוראות אלו שונות מההוראות החלות על שאר יחידות העיריה.

ג. מינוי עובדי לשכת מבקר העיריה וכפיפותם

בסעיף 170 ס"ק (ה) (ז) נאמר:

"(ה) ראש העיריה בהסכמת מבקר העיריה ימנה עובדים ללשכת מבקר העיריה בהתאם לתקציב המאושר ועל-פי האמור בהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד).

(ו) עובדי לשכת מבקר העיריה דינם כשאר עובדי העיריה, ואולם הם יקבלו הוראות מקצועיות ממבקר העיריה בלבד.

(ז) לא יופסק שירותו של עובד אצל מבקר העיריה, שלא בהסכמתו של מבקר העיריה, אלא בכפוף להוראות סעיף 171 א (1)."

העולה במקובץ מהוראות אלו הוא:

קביעת דרכי העבודה היא בסמכותו הבלעדית של מבקר העיריה. קביעת תוכנית העבודה תיעשה עפ"י שיקול דעת המבקר, לראש העיריה ישנה הסמכות לדרוש מן המבקר לבקר ענין פלוני, ולועדת הביקורת ישנה הסמכות להמליץ בפני המבקר בקשר לתוכנית העבודה.

6. הסמכויות לביצוע התפקיד

א. בסעיף 170 ב ס"ק (א) (ב) נקבע כדלקמן:

המצאת מסמכים ומסירת מידע.

"(א) ראש העיריה וסגניו, חברי המועצה, עובדי העיריה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית וחברים ועובדים של כל גוף עירוני מבוקר, ימציאו למבקר העיריה, על פי דרישותיו. כל מסמך שברשותם אשר לדעת מבקר העיריה דרוש לצרכי הביקורת ויתנו למבקר העיריה כל מידע או הסבר שיבקש.

(ב) למבקר העירייה או עובד שהוא הסמיך לכך תהיה גישה לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של העירייה או של המשרתים את העירייה או של גוף עירוני מבוקר.

הוראה זו מחייבת את כל עובדי העירייה ואת כל עובדי הגופים העירוניים המבוקרים להמציא למבקר העירייה את כל המסמכים והמידע שבידיהם.

ב. סעיף 170ב ס"ק (ה) קובע כדלקמן:

"(ה) לצורך ביצוע תפקידו יוזמן מבקר העירייה ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מועצת העירייה או כל ועדה מועדונית או כל ועדה מועדונית של גוף עירוני מבוקר; בישיבה שאינה סגורה רשאי הוא להיות נוכח אף על ידי עובד מעובדיו."

יש לשים לב כי ההוראה קובעת חובה להזמין את המבקר לישיבות, אך אין חובה על המבקר להשתתף בכל הישיבות אליהן הוא מוזמן.

מילות המפתח להבנת "החובה להזמין" ו"הזכות להיות נוכח" הן המילים "לצורך ביצוע תפקידו" כלומר, נוכחותו של המבקר היא לצורך ביצוע תפקידו (ולא לצורך ביצוע תפקיד הועדה שבישיבתה הוא נוכח).

לביקורת התברר כי קיימת אי הבנה וישנם אנשים הסבורים שנוכחותו של מבקר העירייה בישיבות היא על מנת להשגיח שפעולת הועדה תיעשה כהלכה ואם השתתף בישיבה ולא אמר דבר ולא התריע על פגמים, משמע שהדבר אושר על ידיו.

אין לך טעות גדולה מזו.

מטרת נוכחותו של מבקר העירייה, או נציגו, בישיבות המועצה או ועדה מועדונית היא למטרת הביקורת; יעילות הביקורת מותנית בידיעה מעמיקה ועדכנית, ככל האפשר, של פעולות העירייה על כל ענפיה המרובים. חלק חשוב מאד מכלל פעולות אלו, כלומר - קביעת מדיניות, קבלת החלטות חשובות והקצאת משאבים - מתבצע בישיבת מועצת העירייה, בהנהלתה ובוועדות. מבקר העירייה ונציגיו משתתפים בישיבות אלו כדי להיות מעודכנים ולעמוד מקרוב על פעולת העירייה.

7. מינוי ועדת הביקורת

סעיף 149 ג קובע כדלקמן:

"149ג. ועדה לעניני ביקורת

(א) המועצה תבחר מבין חבריה ועדה לעניני ביקורת שתפקידה לדון בכל דו"ח של מבקר המדינה ושל נציב תלונות הציבור על הביקורת בעיריה, בכל דו"ח של משרד הפנים על העיריה ובכל דו"ח של מבקר העיריה, ולעקוב אחרי תיקון הליקויים שהעלתה הביקורת, והיא רשאית לדון בכל דו"ח ביקורת אחר על העיריה שהוגש לפי דין; הועדה תגיש למועצה את סיכומיה והצעותיה.

(ב) מספר חברי הועדה לא יעלה על שבעה; הרכב הועדה יהיה תואם, ככל שניתן, את ההרכב הסייעתי של המועצה; ראש העיריה וסגניו לא יהיו חברים בועדה לעניני ביקורת.

(ג) יושב ראש הועדה לעניני ביקורת יהיה מסיעה שונה מזו של ראש העיריה, זולת אם היתה במועצה סיעה אחת בלבד."

העולה במקובץ מהוראות סעיף זה היא שתפקיד הועדה לדון בכל אחד מן הדו"חות שפורטו, לעקוב אחר תיקון הליקויים שהועלו בביקורת ולהגיש למועצת העירייה את סיכומיה והצעותיה (ראה להלן סעיף 9 - דיווח).

לועדה אין סמכות להתערב בדרכי עבודתו של המבקר או בקביעת תוכניות העבודה, למעט הסמכות להמליץ על נושא לביקורת (כאמור בסעיף 4 לעיל).

8. שמירה על סודיות

1. חלק מדרכי העבודה של המבקר מחייב העברת מידע על מימצאי הביקורת.

בענין זה חלים על המבקר וחבר עובדיו כללים, חלקם הוראות חוק וחלקם כללים מקצועיים - ונפרט:

(1) בסעיף 170ב ס"ק (ג) (ד) לפקי העיריות נקבע:

"(ג) לגבי מידע החסוי על פי דין, יחולו על מבקר העיריה ועל עובדים מטעמו המגבלות הקבועות בחוק או לפיו לגבי המורשים לטפל באותו מידע.

(ד) עובדו של מבקר העיריה שאינו עובד העיריה, יחולו עליו, לענין עבודתו האמורה, כל איסור והגבלה החלים על עובד הציבור שהוא עובד מבקר העיריה."

סעיף 170ג ס"ק (ו) קובע:

(ו) לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או חלק ממנו או תכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצא בקורת של מבקר העיריה, ואולם מבקר העיריה או ראש העיריה רשאי, באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור."

הוראות אלו מטילות חובת שמירת סודיות על עובדי הביקורת. וכן אוסרים הם על כל אדם פרסום של ממצאי ביקורת, שלא בהתאם לחוק.

2. לענין שמירת הסודיות: יש להבחין היטב בין פרסום לציבור, שלגביו ישנן הוראות ברורות בחוק כיצד לנהוג, לבין העברת מן המבקר לאנשים בתוך העירייה לרבות חברי המועצה, שהעובדות שנתבררו לביקורת הן רלוונטיות לעבודתם.

מנסיון שלמדנו בענין זה עולה כי אחת הדרכים היותר מועילות לעבודת הביקורת, בתפקידה כמי שמסייע לעירייה לפעול כדין תוך שמירת טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון, היא להעביר לידיעת כל הנוגעים בדבר, את מלוא מימצאי הביקורת כדי שיהוו בסיס להתייחסות ולתיקון הליקויים.

מדיניות הביקורת היא, איפוא, להעביר לעובדי העירייה - וכן לחברי המועצה, בנושאים בהם הם ממלאים פונקציה אדמינסטרטיבית עפ"י דין - את המידע שהוברר לביקורת והוא רלוונטי לעבודתם. העובדים וחברי המועצה מחוייבים בשמירת סודיות המימצאים.

3. כללים מקצועיים של עבודת הביקורת קובעים כי כל מידע שעלה במהלך הבדיקה, יש לבררו ולאמתו תחילה אך ורק עם עובדי הגוף העירוני המבוקר הנוגעים בדבר ולא עם אף אחד אחר, ע"מ שאלו יוכלו להתייחס אל המימצאים, להצביע על טעות בהם או להסבירם.

כל זאת ע"מ להבטיח שלא תיגרם, חלילה, תקלה במהלך הביקורת ועובדה מוטעית או בלתי מדוייקת תפורסם אפילו כטיוטא.

9. דיווח

סעיף 170ג ס"ק (א-ה) קובעים את מועדי הגשת דו"ח הביקורת והטיפול בו. "170ג. דו"ח המבקר.

(א) המבקר יגיש לראש העירייה אחת לשנה דו"ח על ממצאי הביקורת שערך; בעת הגשת הדו"ח כאמור ימציא המבקר העתק ממנו לועדה לעניני ביקורת.

(ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש העירייה ולועדה לעניני ביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו או כאשר ראש העירייה או הועדה לעניני ביקורת דרשו ממנו לעשות כן.

(ג) תוך שלושה חודשים מיום קבלת דו"ח המבקר יגיש ראש העירייה לועדה לעניני ביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא לכל חברי המועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.

(ד) הועדה לעניני ביקורת תדון בדו"ח המבקר ובהערות ראש העירייה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה תוך חדשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש העירייה כאמור בסעיף קטן (ג). בטרם תשלים הועדה את סיכומיה רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של העירייה או של גוף עירוני מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח.

"(ה) תוך חדשיים מן היום שהגישה הועדה את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ותחליט בדבר אישורם."

העקרון הנמצא בבסיס ההוראות הוא עקרון הפומביות, מבחינה זו שבסוף תהליך הדיווח מובא הדו"ח לידעת הציבור ע"י הנחתו על שולחן מועצת העירייה והדיון הפומבי בו. וזו גם אחת מבעיות היסוד המובנות (אינהרנטיות) בעבודת ביקורת העירייה, איתן צריך להתמודד מבקר העירייה המבקש לשמור על יעילותה של הביקורת ויחד עם זה גם על אמינותו.

10 פיטורין

בסעיף 171 ס"ק (ב) (ד) לפק' העיריות נקבע כדלקמן:

"(ב) לא יפוטר מבקר העירייה או היועץ המשפטי לעירייה שהוא עובדה, אלא באישור המועצה ברוב של שני שלישים מחבריה, לאחר שניתנה הודעה כדין לכל חברי המועצה שדבר הפיטורים יידון באותה ישיבה.

- י"ב -

(ג) לא תתקבל במועצה החלטה לפיטוריו של מבקר העיריה או היועץ המשפטי לעיריה אלא לאחר שניתנה להם זכות לשאת לפני המועצה את דברם בענין הפיטורים.

(ד) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו- (ג) יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על השעיית מבקר העיריה או היועץ המשפטי לעיריה. "

בתיקון משנת 1990 לחוק מבקר המדינה תשי"ח 1958- (נ"מ) בסעיף 45א (2), נקבע:

"(2) תלונה של עובד, שהוא מבקר פנימי בגוף כאמור בסעיף 36 (1) או (2), על העברתו מתפקידו או על מעשה החורג מהוראות חוק, תקנות, תקנון שירות המדינה, הסכם קיבוצי, או מהסדרים כלליים שנקבעו מטעם נציב שירות המדינה, או מהסדרים כלליים דומים, הפוגע במישרין במתלונן עצמו או המונע ממנו במישרין טובת הנאה, שעשה מי שממונה עליו בתגובה על פעולותיו במילוי תפקידו כמבקר פנימי - תבורר לפי הוראות פרק זה, בכפוף לסעיפים 45 עד 45ה."

משמעות ההוראה היא שלמבקר המדינה ישנה סמכות לבחון החלטה על פיטורין של מבקר העיריה, אם תתקבל החלטה כזאת, והוא רשאי לתת כל צו שימצא לנכון ולצודק, לרבות הסמכות לצוות על ביטול הפיטורים (סעיף 45ג).